

MANAGEMENTLETTER 2023

GGDrU

29 NOVEMBER 2023

Per saldo persoonlijker

Independent Member of
PrimeGlobal

Vertrouwelijk

Aan het dagelijks bestuur
van de
gemeenschappelijke
regeling GGD regio
Utrecht
Postbus 51
3700 AB ZEIST

Datum

29 november 2023

Ons kenmerk

1019795-ML-2023

Behandeld door

G.C. Helminck RA MSc
EMA

Kenmerk: 1019795-ML-2023

Amersfoort, 29 november 2023

Geachte leden van het bestuur,

Het algemeen bestuur heeft Eshuis Registeraccountants opdracht gegeven om de jaarrekening 2023 van gemeenschappelijke regeling GGD regio Utrecht (hierna: GGDrU) te controleren. Voor een nadere omschrijving van onze opdracht verwijzen wij u naar onze opdrachtbevestiging.

Als onderdeel van onze controle onderzoeken wij onder andere de administratieve organisatie en de interne beheersing bij uw gemeenschappelijke regeling. Naar aanleiding daarvan brengen wij deze management letter uit. Hierin richten wij ons met name op mogelijke verbeterpunten in de processen die wij hebben onderzocht om een bijdrage te leveren aan de interne beheersing en het zelf controlerend vermogen.

Wij beginnen deze management letter met een samenvatting van onze belangrijkste boodschappen voor u en de belangrijkste risico's die wij bij de controle van de GGDrU onderkennen. Daarna geven wij een oordeel op hoe de relevante processen zijn opgezet en adviseren wij u over verbetermogelijkheden. Voor zover er naar aanleiding van onze bevindingen door u nog aanvullende werkzaamheden zijn vereist worden deze met u gedeeld in de eerstvolgende paragraaf. De laatste paragraaf benutten wij voor een aantal relevante actualiteiten die wij graag met u delen.

Wij danken uw organisatie voor de prettige samenwerking en zijn bereid een nadere toelichting te verstrekken.

Met vriendelijke groet,

Eshuis Registeraccountants B.V.

was getekend: A. van de Groep MSc RA

Inleiding	
Inhoudsopgave	
Management - samenvatting	
Belangrijke risico's	
Procesbeheersing	
IT-audit	
Detailbevindingen	
Actualiteiten	
Bijlagen	

Inhoudsopgave

▪ Managementsamenvatting	4
▪ De belangrijke risico's in onze controle	11
▪ Totaaloverzicht procesbeheersing & samenvatting bevindingen	13
▪ IT-audit	25
▪ Detailbevindingen	28
▪ Actualiteiten & vooruitblik	31
▪ Bijlagen	40
▪ Bijlage 1: Onafhankelijkheid	
▪ Bijlage 2: Disclaimer en beperking in het gebruik	

Management samenvatting

Per saldo persoonlijk

Managementsamenvatting

Voor u ligt de management letter 2023, waarin wij verslag uit brengen over de interim-controle welke in september en oktober 2023 is uitgevoerd. Wij kijken positief terug op de prettige samenwerking met de organisatie. Wij hebben een goed beeld gekregen van uw administratieve organisatie en interne beheersing.

Het is een bijzonder jaar voor GGDrU als ook voor ons. Het oordeel over de rechtmatigheid verschuift namelijk van ons naar het DB. De GR gaat het rechtmatig handelen binnen de organisatie verantwoorden via een rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening. Dit betekent nogal wat in de aanloop naar en de verantwoording van de jaarrekening. Tijdens de interim hebben we hier passende aandacht voor gehad door met diverse ambtelijke functionarissen over dit onderwerp te sparren en ook te kijken naar de kwaliteit van de Verbijzonderde Interne Controle ten aanzien van de rechtmatigheidsverantwoording. In deze managementletter doen wij u verslag over de kwaliteit van het proces ten aanzien van de rechtmatigheidsverantwoording en geven wij ook aanwijzingen aan de organisatie om de benodigde dan wel noodzakelijke stappen richting de rechtmatigheidsverantwoording te kunnen zetten. Het is weliswaar het product van het DB, maar wij als uw huisaccountant dienen een getrouwheidsoordeel over de rechtmatigheidsverantwoording af te geven. Daartoe is samenwerking tussen de accountant en de organisatie vereist.

De GGDrU wordt gekenmerkt door een veelvoud van interne processen met een verantwoordingsverplichting jegens externen. De bevindingen, waarnemingen en aanbevelingen in deze management letter beogen het management en het dagelijks bestuur te ondersteunen in het proces van het voortdurend verbeteren van de interne-beheersingsomgeving en de interne risicobeheersing. In overeenstemming met de initiële risico-inschatting, zijn de opzet en de implementatie van de belangrijkste interne beheersingsmaatregelen getoetst voor de periode januari 2023 tot en met september 2023 met betrekking tot de volgende bedrijfsprocessen:

- Administratie & Verslaglegging (waaronder de memoriaalboekingen)
- Inkopen en aanbestedingen
- Factuurverwerking en betalingen
- Personeel & salarisadministratie
- Treasury
- Subsidiebaten, bijdragen van gemeenten etc.
- Coronabedrijf (in 2023 inhuis)
- Automatiseringsomgeving
- Frauderisicoanalyse

Managementsamenvatting

Wij willen de volgende boodschappen meegeven aan het dagelijks bestuur:

- Om het rechtmatigheidsoordeel 2023 te kunnen geven dient het dagelijks bestuur gebruik te maken van de verbijzonderde interne controle functie binnen de gemeenschappelijke regeling. De medewerkers die dat werk uitvoeren worden ook vaak betrokken bij complexe vraagstukken of zijn nodig om controle die in de eerste lijn niet worden uitgevoerd op te vangen. Daarmee staat de personele bezetting van dit instrument onder druk. Wij verwachten dat u de werkzaamheden zult kunnen uitvoeren en afronden, maar wij denken dat er weinig ruimte zal zijn voor een doorontwikkeling van het instrument waardoor u gebonden blijft aan veel steekproeven en andere detailwerkzaamheden. Wij adviseren de GGDrU dan ook aan om de VIC functie verder door te ontwikkelen van het oude vertrouwde “vink-werk” naar het onderbouwd uitvoeren van gedegen risicoanalyses en het implementeren van systeemtechnische waarborgen. Wij merken tevens op dat per november 2023 een aantal formele zaken rondom de rechtmatigheidsverantwoording nog niet definitief geregeld zijn. ‘t Rijk, de VNG, de NBA en de commissie BADO zijn nog bezig om de richtlijnen voor het opstellen en controleren van de rechtmatigheidsverantwoording te finaliseren waardoor formele stukken nog last minute herzien dienen te worden. Tevens heeft u nog geen misbruik & oneigenlijk gebruik beleid (hierna: M&O beleid) vastgesteld en zien wij nog verbeterpunten in uw proces rondom integriteitsmeldingen.
- Net als provincies en gemeenten heeft de GGDrU te maken met structurele taken die door middel van incidentele middelen worden gefinancierd. Hieronder vallen onder andere de Corona meerkosten en de regeling VIP. De GGDrU voert de Corona-taken net als voorgaande jaren zelf uit. Over deze regeling zal deels via de herziene Meerkostenregeling en deels via de SiSa bijlage verantwoording dienen te worden afgelegd. De GGDrU is ten aanzien van de regeling VIP penvoerder namens haarzelf, de overige GGD-en en de GGD GHOR. De verantwoording over deze regeling zal via de SiSa bijlage plaatsvinden. De GGDrU constateert samen met ons dat de informatievoorziening vanuit ‘t Rijk over de (veelvoud aan) SiSa-regelingen te wensen overlaat. De GGDrU neemt een proactieve houding in naar ‘t Rijk als het gaat om welke SiSa-regelingen verantwoord dienen te worden, en op welke wijze dit moet gebeuren. Dit betekent dat pas op een later moment zich kant worden verkregen over de wijze waarop adequate en toereikende verantwoordingsinformatie over de nieuwe SiSa-regelingen dient te worden verkregen.
- Tenslotte vragen wij uw aandacht voor de IT-omgeving. In voorgaande boekjaren hebben wij reeds een aantal bevindingen geïdentificeerd op het gebied van het rechten en rollen beheer alsmede informatieveiligheid. Wij constateren in 2023 dat de GGDrU op deze domeinen veel onderhanden heeft, maar nog niet geslaagd is om de in eerdere jaren geconstateerde tekortkomingen op te lossen, met name door het personeelstekort. Gelet op de aangescherpte wetgeving rondom cybersecurity en de doorontwikkeling van de bedrijfsvoering inclusief de VIC gaat deze problematiek op de middellange termijn een ‘boost’ nodig hebben.

Inleiding	
Inhoudsopgave	
Management - samenvatting	
Belangrijke risico's	
Procesbeheersing	
IT-audit	
Detailbevindingen	
Actualiteiten	
Bijlagen	

Managementsamenvatting

Onderstaand hebben wij de belangrijkste bevindingen en aandachtspunten uit onze interim-controlle samengevat:

Onderwerp	Beschrijving
Doorpakken op openstaande verbeterpunten in de bedrijfsvoering	Vanuit besprekingen en informatiedocumenten is onze observatie dat uw gemeenschappelijke regeling zich bewust is van de urgentie om de beheersing van de relevante processen te versterken. Afgelopen jaar heeft uw gemeenschappelijke regeling een aantal verbeteringen doorgevoerd in de diverse processen, met name met betrekking tot de beheersing van de inkoopprocessen. Tegelijkertijd zijn andere belangrijke elementen nog onderhanden, waarbij we nog beperkte vooruitgang constateren op aanbevelingen uit 2021 en 2022 in het domein van de IT. In het kader van een effectieve bedrijfsvoering adviseren wij daarnaast de interne beheersing bij de 1e lijn verder te verbeteren en daarmee de weg naar een zogenoemde systeemgerichte aanpak vrij te maken. Dit is met name van belang voor de toekomstbestendigheid van de interne beheersing van de GGDrU gelet op de rechtmatigheidsverantwoording en verdere optimalisatie van de controle-aanpak van ons als externe accountant. Voorgaande ontwikkeling stelt de VIC in staat om te oordelen en te evalueren.
Controle op prestatielevering	Wij hebben in onze managementletter over boekjaar 2022 geadviseerd om de controle op de prestatielevering ten grondslag liggend aan inkoopfacturen aan te scherpen en deze in de factuurflow te verankeren. Anno 2023 constateren wij dat de GGDrU in algemene zin vanwege kosten en tekorten aan systeembeheerders nog te veel uitgaat van het klassieke budgethoudersmodel waarbij het visueel inspecteren van de factuur in combinatie met (meer of minder) kennis van de geleverde prestaties en contacten met de leverancier voldoende is om tot een goedkeuring te komen. Facturen zijn steeds minder betrouwbare en sterk tanende informatie(bron). Niet alleen lokale overheden maar ook bedrijven en natuurlijke personen zijn hierdoor kwetsbaar voor fraude zoals ook recentelijk alsmede in afgelopen jaren is gebleken in Nederland. Binnen de GGDrU is voldoende aandacht voor dit onderwerp en de beheersing omtrent deze risico's. Wij zien de versterking van instrumenten voor de budgethouders, een strengere toelating van nieuwe crediteuren en de effectieve werking van de randvoorwaardelijke IT-omgeving zoals een purchase-to-pay systeem als speerpunten om risico's in dit deelproces te beheersen.

Managementsamenvatting

Onderstaand hebben wij de belangrijkste bevindingen en aandachtspunten uit onze interim-controle samengevat:

Onderwerp	Beschrijving
Rechtsmatigheidsverantwoording & VIC-functie	Om een rechtsmatigheidsverantwoording per jaareinde te kunnen opstellen zijn een aantal stappen noodzakelijk. Wij hebben deze stappen met uw organisatie besproken. Hieronder geven wij een korte samenvatting van de belangrijkste nog te nemen stappen om tot een rechtsmatigheidsverantwoording te komen. Uw gemeenschappelijke regeling heeft een intern controleplan gemaakt welke ingaat op de verantwoordelijkheden van de organisatie ten aanzien van de rechtsmatigheidsverantwoording. Echter dient de controleverordening op basis van de Gemeentewet artikel 213 aangepast te worden om de verantwoordelijkheden t.a.v. het toetsen van het rechtsmatig handelen binnen uw gemeenschappelijke regeling aan te passen. Er wordt nog gesproken opdat de accountant zich een juist en volledig oordeel kan vormen over het gevoerde financiële beheer, de getrouwheid van zowel het financiële beeld als de verklaring omtrent de rechtsmatige totstandkoming van de baten en lasten. In het kader van het scheiden van de verantwoordelijkheden verzoeken wij u om deze zinsopbouw aan te passen. Naast de controleverordening zijn de volgende beleidsproducten cruciaal voor de rechtsmatigheidsverantwoording: • het normenkader • het controleprotocol • de financiële verordening • de gedragscode Uw organisatie heeft deze stukken in de zomer van 2023 reeds aangepast en voorgelegd aan het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur. Zoals in de inleiding opgenomen zijn de regelgevende instanties nog bezig met het finaliseren van de richtlijnen. Dit betekent dat op korte termijn een tweede herziening ronde nodig kan zijn. Wij hebben uw VIC meegegeven een gedegen risicoanalyse te doen op het normenkader binnen uw gemeenschappelijke regeling. Ofwel analyseren welke normen binnen uw normenkader voorwaarden bevatten welke risico's ten aanzien van financiële rechtsmatigheid bevatten. Uw VIC mag dit doen op basis van de rapporteringstolerantie welke het algemeen bestuur heeft vastgesteld. Uw het algemeen bestuur heeft deze vastgesteld op 3%. Uw VIC dient deze gedegen risicoanalyse nog uit te voeren. Wij vragen uw deze voortijdig met ons te delen (medio december) om de risico's en geplande werkzaamheden af te stemmen op ons controleplan ten aanzien de getrouwheid (alsook de rechtsmatigheidsverantwoording) van de jaarrekening.

Inleiding

Inhoudsopgave

Management -
samenvatting

Belangrijke risico's

Procesbeheersing

IT-audit

Detailbevindingen

Actualiteiten

Bijlagen

Managementsamenvatting

Onderstaand hebben wij de belangrijkste bevindingen en aandachtspunten uit onze interim-controle samengevat:

Onderwerp	Beschrijving
Rechtsmatigheidsverantwoording & VIC-functie	<u>Misbruik en Oneigenlijk gebruik beleid</u> Ten aanzien van Misbruik en Oneigenlijk gebruik hebben wij uw organisatie gevraagd om alle beheersing rondom dit onderwerp in beeld te brengen en over 2023 zichtbaar vast te leggen in hoeverre deze beheersing ook heeft gewerkt in de organisatie. Dit kan bijvoorbeeld gaan om gedrags- en klokkenluidersregelingen. Maar ook om klachtenregistraties en vertrouwenspersonen. Het hele palet aan getroffen beheersmaatregelen vormt samen de interne beheersing welke de GGDrU heeft getroffen om misbruik en oneigenlijk gebruik binnen de organisatie tegen te gaan. De rechtsmatigheidsverantwoording verlangt dat de GGDrU deze interne beheersing nu zichtbaar toetst en hierover rapporteert. <u>Begrotingsrechtsmatigheid</u> Waar wij vorig jaar nog rapporteerden over de begrotingsrechtsmatigheid zal de GGDrU dit nu zelf moeten doen via de rechtsmatigheidsverantwoording en/of de paragraaf bedrijfsvoering. Uw GGDrU dient lastenoverschrijdingen op programmaniveau en kredieten te monitoren en deze als onrechtsmatigheden op te nemen in de rechtsmatigheidsverantwoording. Wanneer de overschrijdingen conform beleid zijn en passend zijn binnen de vereisten van de kadernota rechtsmatigheid is er verder geen actie noodzakelijk. Indien overschrijdingen niet aan deze vereisten voldoen dient de GGDrU deze toe te lichten in de paragraaf bedrijfsvoering van het jaarverslag. Wij hebben vastgesteld dat uw GGDrU voldoende aandacht heeft binnen de P&C-cyclus voor dit onderwerp, enkel de actieve rapportering en afweging ten aanzien van de individuele overschrijdingen is nieuw. Hiervoor vragen wij uw aandacht.
Rechtsmatigheidsverantwoording en de accountantscontrole	Tijdens de interimcontrole heeft er veel contact plaatsgevonden tussen ons en de medewerkers van de VIC om overeenstemming te krijgen over de scope van werkzaamheden zodat wij als extern accountant optimaal gebruik kunnen maken van de uitgevoerde werkzaamheden. In lijn met NBA handreiking 1152 'Rechtsmatigheidsverantwoording' maken wij een beoordeling van de werkzaamheden die de VIC-functie uitvoert om tot het rechtsmatigheidsoordeel te komen. Wij streven daarbij ook naar een efficiënte samenloop met ons werk, oftewel geen dubbele controles. Tenslotte zullen wij onze focus leggen op de reikwijdte van het werk en de kwaliteit van uw foutenevaluatie. Met andere woorden, heeft de GGDrU genoeg werk verricht en heeft de GGDrU het juiste werk verricht?

Managementsamenvatting

Onderstaand hebben wij de belangrijkste bevindingen en aandachtspunten uit onze interim-controle samengevat:

Onderwerp	Beschrijving
Rechtmatigheid uitbestede diensten	Er zullen ook rechtmatigheidsvoorwaarden extern belegd zijn via uitbestede taken, zoals SiSa regelingen bij andere GGD-en. Uw GGD dient afspraken te maken met uitvoerders van de uitbestede diensten om voldoende zekerheid te krijgen over het rechtmatig handelen bij de uitbestede diensten. De accountants van de uitvoerders van uitbestede diensten zullen ten opzichte van vorig jaar niet zomaar een verklaring over rechtmatigheid verstrekken wanneer ook bij de betreffende organisatie de financiële verordening is aangepast ten aanzien van de rechtmatigheidsverantwoording Gemeentewet artikel 212 lid 1. In dat geval zal er enkel een verklaring over de getrouwheid van de uitbestede diensten volgen. Daarin heeft u afspraken te maken met uw uitvoerders van uitbestede diensten. Het gaat er met name om wie verantwoordelijk is voor de rechtmatige verantwoording. De huidige interne afspraken en verordeningen voorzien nog niet in de 'nieuwe' situatie, en dit dient nog geformaliseerd te worden. Wij adviseren u om deze afspraken schriftelijk vast te leggen en om deze in de relevante verordeningen te verwerken.
Actualiteiten & vooruitblik	Wij hebben in hoofdstuk 6 een aantal actualiteiten opgenomen waar wij aandacht voor vragen.
Vooruitblik richting Jaarrekening-controle 2023	We hebben met uw gemeenschappelijke regeling goede afspraken over de jaarrekeningcontrole gemaakt. Op voorhand identificeren we een aantal aandachtsgebieden met verhoogde aandacht in onze controle. Dit betreffen met name de controle op de getrouwheid van de rechtmatigheidsverantwoording en verhoogde aandacht op de prestatielevering binnen aanvullende taken, zoals de Corona meerkosten en het programma Versterking Infectieziektebestrijding en Pandemische paraatheid GGD'en .

Inleiding

Inhoudsopgave

Management -
samenvatting

Belangrijke risico's

Procesbeheersing

IT-audit

Detailbevindingen

Actualiteiten

Bijlagen

De belangrijke risico's

Per saldo persoonlijk

De belangrijkste risico's

Wij vinden het van belang dat u weet waar wij bij de GGDrU de belangrijkste risico's zien die tot mogelijke afwijkingen dan wel onzekerheden in de jaarrekening van uw gemeenschappelijke regeling kunnen leiden. Bij onze inschatting van de risico's laten wij ons leiden door bijvoorbeeld fouten uit het verleden, de bevindingen van de VIC, belangrijke gebeurtenissen en voorschriften van onze beroepsorganisatie. De belangrijkste risico's zijn dus niet dingen die zeker fout gaan, maar de risico's waar zich fouten kunnen voordoen die van invloed kunnen zijn op onze verklaring. U kunt dit zien als de lijst met onderwerpen waar de accountant in ieder geval op gaat letten. Voor het jaar 2023 onderkennen wij de volgende belangrijkste risico's:

Risico	Motivatie	Significant risico	Fraude-risico	Plan steunen op AO/IB
Doorbreken interne beheersing door management	Het hiernaast genoemde risico ziet niet toe op een specifieke post, maar is op basis van onze controlestandaarden voorgeschreven bij iedere controle en de daaraan gekoppelde standaardwerkzaamheden dienen door ons uitgevoerd te worden, dan wel dienen wij aanvullende werkzaamheden op te zetten en uit te voeren op (onderdelen van) de verantwoording, in casu de jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling.	☒	☒	☐
De rechtmatigheidsverantwoording geeft geen getrouw beeld	Het opnemen van een rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening over boekjaar 2023 is formeel voor het eerste jaar een vereiste. Regelgeving, kaders en praktische handvaten zijn relatief laat verschenen en het komen tot een algehele adequate aanpak in de controle hierop vergt veel van de VIC-functie. Daarnaast is het in het eerste jaar in veel opzichten nog ervaringen opdoen over wat werkt en niet. Op basis hiervan onderkennen wij dit risico en wijden hier relatief veel aandacht aan.	☒	☐	☒

Deze risico's zijn afgeleid uit onze controleaanpak. In de controleaanpak is een uitgebreide(re) lijst van risico's opgenomen om u inzicht te geven in de manier waarop wij onze controle benaderen. In deze managementletter nemen wij alleen de belangrijkste twee risico's op. De aard van deze risico's brengt met zich mee dat wij met name bij de controle van de jaarrekening hier aandacht aan besteden. In ons accountantsverslag dat wij naar aanleiding van de controle van de jaarrekening uitbrengen zullen wij rapporteren hoe deze risico's zijn afgedekt.

Totaaloverzicht procesbeheersing

Per saldo persoonlijk

Totaaloverzicht procesbeheersing

Evaluatie van de interne beheersing

Tijdens de interimcontrole 2023 richten wij ons vooral op de opzet en bestaan van de administratieve organisatie. Wij verrichten werkzaamheden ten aanzien van de procedures binnen de organisatie voor zover deze van belang zijn om een oordeel te vormen over de getrouwheid van de jaarrekening van de GGDrU. Wij hebben hieronder een samenvatting opgenomen van de getoetste processen. Voor onderliggende details en bevindingen verwijzen wij naar het hoofdstuk detailbevindingen.

Onze algemene indruk van de gehele administratieve organisatie en interne beheersing binnen de GGDrU is positief, met de kanttekening dat voor de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording de nodige inhaalslag gemaakt moet worden. Voor boekjaar 2023 constateren wij in beperkte mate nieuwe bevindingen. Zoals eerder aangegeven in de managementletter heeft dit onze primaire aandacht dit jaar en is deze kernbevinding genoemd vanuit de managementsamenvatting. Deze overgang vraagt om een nieuwe vorm van samenwerking tussen de organisatie (specifiek de VIC) en de accountant.

Wij zien echter wel dat het tempo waarmee de GGDrU opvolging geeft aan bevindingen uit eerdere boekjaren op het domein IT achterblijft. De GGDrU heeft een voorstel gedaan om bepaalde leemtes en/of tekortkomingen op te lossen middels aanvullende controlewerkzaamheden. Echter zien wij meer heil in het systeemtechnisch mitigeren van risico's en implementeren van waarborgen.

Wij adviseren daarom om onze evaluatie van de AO/IB in samenhang te lezen met onze evaluatie van de IT-omgeving van de GGDrU. Ook in publieke organisaties van de omvang van de GGDrU is het mogelijk om zekerheid te verkrijgen uit de eerste lijn in combinatie met IT-systemen en daarmee de controle van de VIC-functie voor de rechtmatigheidsverantwoording als ook de bedrijfsvoering te ondersteunen. Daarmee kan de capaciteit die u tot uw beschikking heeft, worden ingezet op die aandachtsgebieden die menselijke oordeelsvorming vragen.

In onze interimcontrole zijn de volgende significante processen onderkend:

- Administratie & Verslaglegging
- Inkopen en aanbestedingen
- Factuurverwerking en betalingen
- Personeel & salarisadministratie
- Treasury
- Subsidiebaton, bijdragen van gemeenten etc.
- Automatiseringsomgeving
- Frauderisicoanalyse

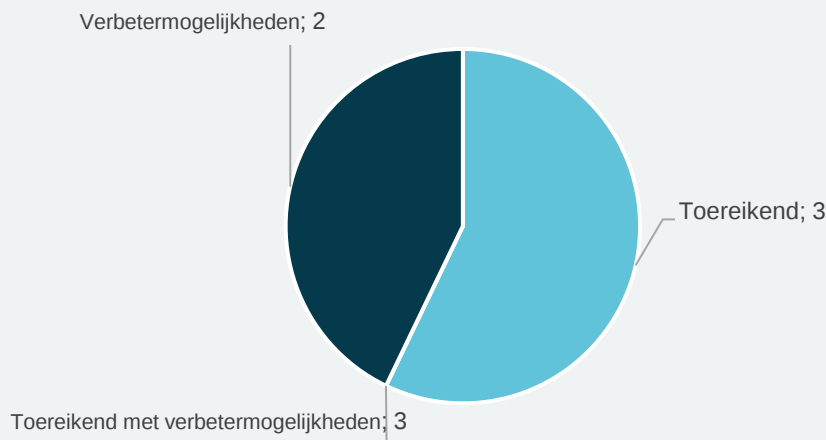
Inleiding	
Inhoudsopgave	
Management - samenvatting	
Belangrijke risico's	
Procesbeheersing	
IT-audit	
Detailbevindingen	
Actualiteiten	
Bijlagen	

Totaaloverzicht procesbeheersing

Het proces met verbetermogelijkheden betreft het factuurverwerkingsproces inclusief de IT omgeving welke verder kan worden geoptimaliseerd. Deze houden verband met de geconstateerde tekortkomingen zoals benoemd op de volgende pagina's. Hierin zien wij nog belangrijke aandachtspunten. Wij verwijzen u voor de inrichting van de geautomatiseerde omgeving naar de evaluatie in het hoofdstuk met betrekking tot de IT audit. De overige processen voldoen aan de daaraan vanuit de accountantscontrole te stellen eisen.

Onze bevindingen op de processen hebben wij onderstaand grafisch weergegeven:

Conclusies per getoetst proces

Totaaloverzicht procesbeheersing

Beoordeling VIC-functie getrouwheid rechtmatigheidsverantwoording

Het algemeen bestuur stelt het normenkader aan geldende wet- en regelgeving vast, dat relevant is voor het verantwoordingsproces door de gemeenschappelijke regeling en de controle door de accountant van de getrouwheid van de jaarrekening als geheel met inbegrip van de rechtmatigheidstoelichting. Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van een toetsingskader voor rechtmatigheid, de inrichting van de bedrijfsprocessen en interne beheersing (hoofdstuk 3 Kadernota rechtmatigheid) en de verantwoording hierover in de jaarrekening. Het is vervolgens aan de VIC-functie om te komen tot het operationaliseren van de diverse relevante processen in het kader van de rechtmatigheidsverantwoording.

Deze operationalisering houdt in dat men de relevante wetsartikelen voor de significante processen identificeert en omzet naar een toetsingskader. Dit toetsingskader biedt dan de input voor de VIC-functie voor het uitvoeren van een risicoanalyse zodat men komt tot een controle-aanpak per proces waar wij als accountant op dienen te steunen. De GGDrU heeft echter nog geen geoperationaliseerd toetsingskader, en daarmee is ook niet eenduidig helder welke wettelijke vereisten en welke risico's in het intern controleplan worden getoetst voor 2023. Het is dus van groot belang dat de VIC-functie met haar controle deze risico's voldoende afdekt. De rechtmatigheidsverantwoording heeft als doel om de kwaliteit van de bedrijfsvoering te verbeteren.

Voor de invulling van de rechtmatigheidsverantwoording binnen lokale overheden zijn diverse varianten mogelijk. Hieronder staan drie varianten genoemd. Dit kan middels een zogenaamde systeemgerichte en/of gegevensgerichte aanpak of een combinatie hiervan. Deze varianten zijn zowel alternatieven als ambitieniveaus. Voor de GGDrU heeft de VIC-functie gekozen voor een relatief conservatieve aanpak door een geheel gegevensgerichte aanpak.

De VIC-functie zou op basis van het interne controleplan 2023 in de zomer van 2023 de interne beheersing in opzet en bestaan als op werking getoetst moeten hebben. Echter constateren wij dat de VIC mede door het uitgebreide palet aan controlewerkzaamheden achter loopt op planning. De gekozen aanpak is voor een eerste jaar pragmatisch en veilig, echter niet bestendig voor de korte termijn als de toekomst. Daarnaast geeft dit mogelijk een verkeerd beeld over de gemeenschappelijke regeling aangezien voor omvangrijke en volwassen processen het wel degelijk mogelijk is voor een systeemgerichte aanpak te kiezen.

Totaaloverzicht procesbeheersing

Samenwerkingsvorm

Wij willen per jaareinde gebruik maken van de werkzaamheden van de VIC door de VIC te zien als relevante beheersmaatregel waar we op kunnen steunen. Dit vereist echter dat de VIC qua opzet, bestaan het werking voldoet aan de daaraan te stellen eisen. Aangezien deze controle nog zal doorlopen tot circa februari/maart 2024 kunnen wij per heden nog geen uitsluitel geven of wij kunnen steunen op de VIC-functie. Hieronder ziet u de status per oktober 2023 van deze controle. Per jaareinde zullen wij zogenoemde herbeoordelingen van de werkzaamheden van de VIC uitvoeren. Op basis hiervan dienen wij te concluderen of deze werkzaamheden naar behoeven zijn uitgevoerd ten einde te steunen op de getrouwheid van de rechtmatigheidsverantwoording.

Opzet en bestaan VIC

Ten aanzien van de opzet en bestaan van de VIC als beheersmaatregel dienen wij de volgende aspecten en aandachtspunten te evalueren (bron: consultatiedocument-nba-handreiking-1152-rechtmatigheidsverantwoording-26-juni-2023):

- Bedreigingen ten aanzien van de objectiviteit van de VIC-functie, zoals vooringenomenheid, belangenverstrengeling en oneigenlijke beïnvloeding van anderen binnen de organisatie.
- De mate van deskundigheid, vaardigheid, professionaliteit en het gebruik van technische hulpmiddelen.
- De systematische, gedisciplineerde aanpak en documentatie van de audittrail.
- Het interne controleproces als geheel (uitvoering, review, hoor en wederhoor, rapportage).
- De door de organisatie getroffen kwaliteitsmaatregelen.
- De aard en reikwijdte van de VIC-functie (de mate van benodigde professionele oordeelsvorming, de geplande werkzaamheden in relatie tot de geïdentificeerde risico's).

Op de volgende pagina geven wij onze evaluatie van bovenstaande aandachtspunten bij de GGDrU.

Inleiding	
Inhoudsopgave	
Management - samenvatting	
Belangrijke risico's	
Procesbeheersing	
IT-audit	
Detailbevindingen	
Actualiteiten	
Bijlagen	

Totaaloverzicht procesbeheersing

Status opzet en bestaan VIC

Proces	Voldoende	Voor verbetering vatbaar / onduidelijk	Toelichting
Objectiviteit	☒		Voldoende gewaarborgd
Deskundigheid, vaardigheid, professionaliteit en gebruik van technische hulpmiddelen	☒		Voldoende gewaarborgd
Systematische en gedisciplineerde aanpak, documentatie en audittrail		☒	Inkijk controleplan (zie volgende pagina) is voldoende. Realisatie controleplan moet nog blijken per jaareinde bij afronding werkzaamheden VIC.
Intern controleproces als geheel (uitvoering, review, hoor en wederhoor en rapportage)		☒ ☒	Opdrachtgeverschap is onvoldoende vormgegeven. Dit staat nu in het plan als "GGD regio Utrecht". Dit zou minimaal bij het dagelijks bestuur belegd moeten worden. Daarnaast dient de communicatie naast tussen VIC, MT en concerncontroller ook via het dagelijks bestuur te verlopen.
Door organisatie getroffen kwaliteitsmaatregelen		☒	De rechtmatigheidsverantwoording is nu een VIC-aangelegenheid. Kwaliteitsmaatregelen zien tevens toe op de nodige educatieve ontwikkeling van medewerkers.
Aard en reikwijdte van de VIC-functie (de mate van benodigde professionele oordeelsvorming, de geplande werkzaamheden in relatie tot de geïdentificeerde risico's).			Moet nog blijken per jaareinde bij afronding werkzaamheden VIC. VIC plan is voldoende solide maar mist een gedegen risicoanalyse waardoor op bepaalde stromen te weinig wordt gedaan en stromen in scope zijn zonder risico op een rechtmatigheidsfout.

Inleiding	
Inhoudsopgave	
Management - samenvatting	
Belangrijke risico's	
Procesbeheersing	
IT-audit	
Detailbevindingen	
Actualiteiten	
Bijlagen	

Totaaloverzicht procesbeheersing

De VIC heeft een intern controleplan 2023 gemaakt waarin een veelvoud aan processen en transactiestromen is meegenomen. Dit plan is ultimo 2023 nog onderhanden. Hierdoor zijn op verschillende stromen beperkt dan wel geen controlewerkzaamheden uitgevoerd. Voor een deel van de processen/transactiestromen zoals balansposten binnen de jaarrekening is dit een weloverwogen keuze en worden deze controles parallel uitgevoerd bij het opstellen van de jaarstukken 2023 in 2024.

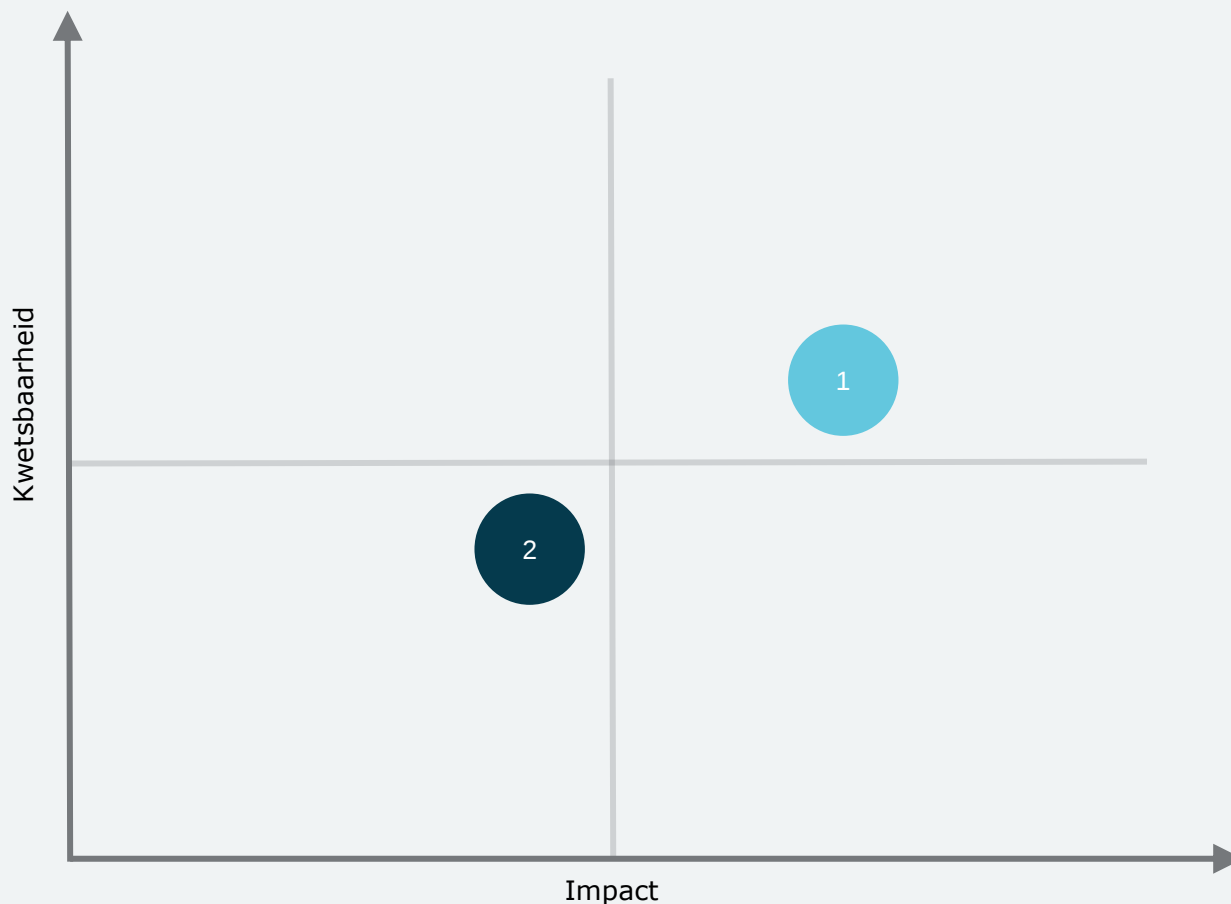
Echter constateren wij op onderdelen als Europees aanbesteden en de Corona meerkosten dat de GGDrU gestart is met interne controlewerkzaamheden maar dat deze nog niet zijn afgerond. Hiermee bedoelen wij dat er op dat moment dossiervorming nog niet afgerond is, hoor- en wederhoor met de lijn nog onderhanden is, oordeelsvorming nog toegepast moet worden en evaluatie van eventuele bevindingen moet plaatsvinden. Ook hierbij speelt mee dat de interne controleurs afhankelijk zijn van de eerste lijn. Het gevolg van deze constatering is dat deze cruciale verantwoordingsonderdelen in januari 2024 afgerond moeten worden. Dit is tevens de periode dat de GGDrU druk is met het opstellen van de jaarstukken 2023.

Daarnaast constateren wij dat de GGDrU op te veel processen en/of transactiestromen interne controlewerkzaamheden wil gaan uitvoeren voor de rechtmatigheidsverantwoording. Een gedegen risicoanalyse op het normenkader inclusief financiële stromen en een geoperationaliseerd toetsingskader helpt om dit aantal processen en controles terug te brengen naar de essentie waardoor de controles voor de rechtmatigheidsverantwoording ook écht afgerond kunnen gaan worden voor de start van de jaarrekeningcontrole 2023. Onder het adagium “less is more” willen wij de GGDrU verzoeken om een herzien controleplan met ons te delen voor 31-12-2023.

Inleiding	
Inhoudsopgave	
Management - samenvatting	
Belangrijke risico's	
Procesbeheersing	
IT-audit	
Detailbevindingen	
Actualiteiten	
Bijlagen	

Totaaloverzicht procesbeheersing

Hieronder vindt u een visualisatie van de nieuwe geconstateerde bevindingen. Voor details verwijzen wij naar hoofdstuk detailbevindingen financiële interim.

Significante bevinding met een **hoog risico** en potentieel een grote impact op de jaarrekening, compliance en/of operationele prestaties. Een bevinding waar het management direct actie op moet ondernemen.

Bevinding met een **gemiddeld risico** en potentieel een gemiddelde impact op de jaarrekening, compliance en/of operationele prestaties. Een bevinding waarvoor stappen dienen te worden genomen door het management gebaseerd op een actieplan, inclusief einddata.

Bevinding met een laag risico en potentieel een **lage impact** op de jaarrekening, compliance en/of operationele prestaties. Een bevinding waarvoor actie voor kan worden ondernomen door het management, maar waarvan het risico ook kan worden geaccepteerd.

Totaaloverzicht procesbeheersing

Hieronder vindt u een visualisatie van de nieuwe geconstateerde bevindingen. Voor details verwijzen wij naar hoofdstuk detailbevindingen financiële interim.

Nr.	Bevinding
-----	-----------

1	Personeel - Geen invoercontrole premiepercentages
---	---

2	Het anti-fraude en –corruptieprogramma en de omgang met integriteitsmeldingen kan verder worden versterkt.
---	--

Totaaloverzicht procesbeheersing

Hieronder vindt u een visualisatie van de geconstateerde bevindingen uit eerdere controles alsmede de voortgang per oktober 2023.

Nr.	Bevinding	Status 2023	Status 2022
3	Frauderisicoanalyse/Treasury – Actualiseren frauderisicoanalyse	✓	↻
4	Verbijzonderde interne controle - Intern controleplan	↻	↻
5	Inkopen en aanbestedingen - Volledigheid contractenregister	↻	↻
6	Factuurverwerking en betalingen – Ontoereikende controle prestatielevering	↻	↻
7	Factuurverwerking en betalingen - Ontbrekend beleid inzake prestatielevering	✓	↻
8	Verbijzonderde interne controle - Herziening normenkader	✓	↻

Inleiding	
Inhoudsopgave	
Management - samenvatting	
Belangrijke risico's	
Procesbeheersing	
IT-audit	
Detailbevindingen	
Actualiteiten	
Bijlagen	

Totaaloverzicht procesbeheersing

Hieronder vindt u een visualisatie van de geconstateerde bevindingen uit eerdere controles alsmede de voortgang per oktober 2023.

Nr.	Bevinding	Status 2023	Status 2022
9	Personeel en salarisadministratie - Functievermenging HR en SA	✓	↻
10	Treasury - Bevoegdheden bankapplicatie sluiten niet aan bij interne regels	✓	↻
11	Hoge rechten bij de lijnorganisatie, een testgebruiker en externen.	↻	↻
12	Rechten voor het kunnen muteren van workflows binnen AFAS zijn niet afgeschermd.	↻	↻
13	Geïnstalleerde wijzigingen zonder test en akkoord in een acceptatieomgeving	↻	↻
14	Geen periodieke review op gebruikers, rechten en functiescheidingsconflicten	↻	↻
15	Wachtwoordbeleid binnen Windows AD dient te worden versterkt	↻	↻

Inleiding	
Inhoudsopgave	
Management - samenvatting	
Belangrijke risico's	
Procesbeheersing	
IT-audit	
Detailbevindingen	
Actualiteiten	
Bijlagen	

Totaaloverzicht procesbeheersing

Hieronder vindt u een visualisatie van de geconstateerde bevindingen uit eerdere controles alsmede de voortgang per oktober 2023.

Nr.	Bevinding	Status 2023	Status 2022
16	Uitbreiding logging ten behoeve van interne beheersing en controleerbaarheid		
17	Aanscherping beheersing beheerrechten binnen Windows Active Directory		
18	Aanscherping authenticatie van gebruikers tot Dashlane		

Legenda:

- Significante bevinding met een hoog risico en potentieel een grote impact op de jaarrekening, compliance en/of operationele prestaties. Een bevinding waar het management direct actie op moet ondernemen.
- Bevinding met een gemiddeld risico en potentieel een gemiddelde impact op de jaarrekening, compliance en/of operationele prestaties. Een bevinding waarvoor stappen dienen te worden genomen door het management gebaseerd op een actieplan, inclusief einddata.
- Bevinding met een laag risico en potentieel een lage impact op de jaarrekening, compliance en/of operationele prestaties. Een bevinding waarvoor actie voor kan worden ondernomen door het management, maar waarvan het risico ook kan worden geaccepteerd.

 Eerder gerapporteerde bevinding, niet opgelost

 Bevinding opgelost / beheersing voldoende

IT-audit

Per saldo persoonlijk

IT-audit

Samenvatting tekortkomingen IT-audit

In dit digitale tijdperk, waarbij organisaties geautomatiseerde informatietechnologie (IT)-systemen gebruiken om hun informatie te verwerken voor een betere ondersteuning van hun missies, spelen IT-risico's en controles een cruciale rol bij het beschermen van de informatiemiddelen van een organisatie en daarmee van haar missie. Het belangrijkste doel van een organisatie in het kader van (IT) risico's & controles, zou moeten zijn: het beschermen van de organisatie en haar vermogen om de geformuleerde missie uit te voeren, en niet enkel de IT-middelen. Wij zijn van mening dat een effectieve IT-risico- en beheeromgeving, een belangrijk onderdeel is van een succesvolle IT-strategie welke onderdeel uitmaakt van de bedrijfsstrategie.

Onze jaarrekeningcontrole is gericht op het geven van een oordeel over de jaarrekening zelf en is niet primair gericht op het doen van uitspraken over de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan. Onze bevindingen hebben betrekking op de onderdelen die wij onderzocht hebben in het kader van de jaarrekening, wat wil zeggen dat wij geen volledigheid pretenderen.

In het kader van de jaarrekeningcontrole over het boekjaar 2023 heeft Eshuis een update van de IT-audit werkzaamheden uit 2021 en 2022 uitgevoerd met betrekking tot de opzet en het bestaan van de algemene ICT beheersmaatregelen binnen de automatiseringsomgeving van de GGDrU. Wij hebben daarbij uitsluitend die maatregelen getest die het meest relevant zijn in het kader van de jaarrekeningcontrole. Tijdens de werkzaamheden zijn de algemene IT beheersmaatregelen in opzet en bestaan beoordeeld van de meest kritische applicaties rond de inkoopfactuurverwerking en het grootboek.

Inleiding

Inhoudsopgave

Management -
samenvatting

Belangrijke risico's

Procesbeheersing

IT-audit

Detailbevindingen

Actualiteiten

Bijlagen

IT-audit

Benadering en scope

Ten behoeve van de jaarrekeningcontrole hebben wij voor elk van deze bevindingen onze eigen classificatie bepaald op basis van prioriteit van opvolging, waarbij drie niveaus zijn onderscheiden: hoog, midden en laag. Het management is verantwoordelijk voor haar eigen oordeelsvorming over de inschatting van de risico's als gevolg van de geconstateerde bevindingen, de daarvan af te leiden prioriteitstelling en de opvolging van de aanbevelingen. Tijdens de werkzaamheden voor de 2023 jaarrekeningcontrole zijn voor de GGDrU de algemene IT beheersmaatregelen in opzet en bestaan beoordeeld voor de volgende applicaties:

Betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking

Overeenkomstig artikel 2:393, lid 4 van het Burgerlijk Wetboek zijn wij verplicht om onze bevindingen te rapporteren met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van uw geautomatiseerde gegevensverwerking. Onze controle heeft geen aangelegenheden geïdentificeerd die op dit gebied aan u gerapporteerd moeten worden, anders dan de waarnemingen zoals hiervoor besproken.

Applicatie	Operating system	Database	Datacenter locatie
AFAS Profit & Insite	Microsoft Azure Cloud en Windows Server 2016 (SSO met AFAS)	Beheerd door AFAS en niet toegankelijk, valt onder ISAE.	Gehost door sub-serviceprovider LeaseWeb, valt onder ISAE rapport van AFAS.

Detailbevindingen Financiële interim

Per saldo persoonlijk

Bevindingen

Financiële interimcontrole

Nr. 1	Personeel - Geen invoercontrole premiepercentages
Observatie	Naast het verkrijgen van inzicht in de uitgevoerde dienstverlening door uw salarisverwerker voor de gemeenschappelijke regeling is het tevens van belang dat de GGDrU op onderdelen die niet ondervangen worden door een (eventueel) certificeringsrapport van uw salarisverwerker eigen werkzaamheden uitvoert. Dit betreft het hanteren van de juiste premiepercentages voor de bepaling van de sociale lasten. Wij hebben geconstateerd dat de gemeenschappelijke regeling op de door de salarisverwerker ingevoerde premiepercentages zelf geen zichtbare invoercontrole uitvoert voor aanvang van het nieuwe boekjaar. Deze controle staat voor het najaar van 2023 gepland. Eventuele fouten en/of correcties dienen dan over het gehele jaar met terugwerkende kracht worden verwerkt.
Risico	Het risico ontstaat dat foutieve premiepercentages gehanteerd worden bij de loonverwerking met een onjuiste verantwoording van de sociale lasten. Dit heeft tot gevolg dat correcties doorgevoerd dienen te worden met terugwerkende kracht. Dit is inefficiënt en onprettig voor uw medewerkers.
Aanbeveling	Wij adviseren de gemeenschappelijke regeling om een zichtbare invoercontrole uit te voeren op de door de salarisverwerker ingevoerde premiepercentages, alsmede een drukkerekening uit te voeren op de door de salarisverwerker verantwoorde sociale lasten.
Reactie management	<i>Jaarlijks wordt na de laatste salarisverwerking van het afgelopen jaar de update voor het nieuwe jaar vanuit de salarisverwerker ingeladen. Die controleren wij ook jaarlijks. Wij zullen vanaf 2024 ook zichtbaar aantonen dat die controle ook is uitgevoerd.</i>
Impact jaarrekening	Voor de impact jaarrekening verwijzen wij naar de aanbeveling zoals hierboven opgenomen.

Inleiding

Inhoudsopgave

Management -
samenvatting

Belangrijke risico's

Procesbeheersing

IT-audit

Detailbevindingen

Actualiteiten

Bijlagen

Bevindingen

Financiële interimcontrole

Inleiding	
Inhoudsopgave	
Management - samenvatting	
Belangrijke risico's	
Procesbeheersing	
IT-audit	
Detailbevindingen	
Actualiteiten	
Bijlagen	

Nr. 2	Het anti-fraude en –corruptieprogramma en de omgang met integriteitsmeldingen kan verder worden versterkt.
Observatie	Tijdens onze controlewerkzaamheden hebben wij vastgesteld dat de registratie en afscherming van (integriteits)meldingen verder kan worden verbeterd, ten einde een veilig meldingsklimaat te verbeteren. Op basis van het verkregen inzicht hebben wij het volgende waargenomen: - GGDrU registreert de klokkenluiders- en integriteitsmeldingen niet systematisch. Hierbij is de logische toegangsbeveiliging niet ten allen tijde gewaarborgd aangezien meldingen worden vastgelegd in een Excel sheet. Hierdoor is de continuïteit van het register en het garanderen van een veilig meldingsklimaat niet gewaarborgd. Daarnaast kunnen er meldingen worden verwijderd indien deze zijn afgehandeld, waardoor historie verloren gaat. Wel constateren en onderschrijven wij het bestaan van een centraal registratieformulier integriteitsissues. - GGDrU registreert nevenfuncties ten tijde van indiensttreding in het personeelsinformatiesysteem. Hierbij constateren wij dat er nadien geen automatisch en periodiek signaal uitgaat naar het personeel om de volledigheid en juistheid van de registreerde nevenfuncties te bevestigen. Daarnaast wordt er geen periodieke controle uitgevoerd op mogelijk ongewenste samenloop van nevenfuncties en beslissingsbevoegdheden bij gekoppelde inkooprelaties.
Risico	Het risico bestaat hierdoor medewerkers ten onrechte geen meldingen doen of directe repercussies ondervinden na het doen van een integriteitsmelding.
Aanbeveling	Wij bevelen aan om alle meldingen te registreren in een beveiligde omgeving binnen een zaakstelsel, zodat deze omgeving te allen tijde wordt afgeschermd. Daarnaast bevelen wij aan om nevenfuncties periodiek te laten bevestigen door medewerkers, zodat deze registratie juist en volledig is. Vervolgens dienen deze nevenfuncties periodiek naast de huidige inkooprelaties te worden gelegd, zodat potentiële ongewenste samenloop van nevenfuncties en beslissingsbevoegdheden bij gekoppelde inkooprelaties worden geïdentificeerd.
Reactie management	<i>Momenteel worden de meldingen vastgelegd en beheerd door de daarvoor bevoegde medewerker van GGDrU; wij zullen onderzoeken op welke wijze de informatiebeveiliging van deze gegevens verbetering behoeft. Voor wat betreft de nevenfuncties heeft er een eerste inventarisatie plaatsgevonden waaruit blijkt dat deze niet van toepassing zijn; wij zullen dit periodiek herijken.</i>
Impact jaarrekening	Voorgaande heeft geen impact op de jaarrekeningcontrole 2023. Wij zullen de bevinding opnieuw beoordelen ten tijde van de interim controle 2024.

Actualiteiten & Vooruitblik

Per saldo persoonlijk

Actualiteiten & vooruitblik

Verslaggevingskader

In het BBV zijn ten opzichte van voorgaand jaar geen belangrijke wijzigingen aangebracht, ook heeft de commissie BBV op het moment van het schrijven van deze managementletter geen essentiële nieuwe standpunten of notities gepubliceerd. Uiteraard is met ingang van 2023 de rechtmatighedsverantwoording van het dagelijks bestuur voor het eerst onderdeel van uw jaarrekening.

SiSa-bijlage

De laatste jaren is er sprake van een toenemend aantal specifieke uitkeringen, waardoor uw SiSa-bijlage is gegroeid. De indicatoren die in deze bijlage moeten worden opgenomen moeten voldoen aan de eisen die in de betreffende inhoudelijke wetgeving is opgenomen. Door deze toename aan regelingen neemt ook de verantwoordings- en controledruk toe.

Ten aanzien van de verantwoording van de besteding van de specifieke uitkeringen (SiSa-bijlage) is de Nota verwachtingen accountantscontrole niet alleen van belang voor de accountant, maar ook voor de opstellers van de jaarstukken. Het is van belang voor een soepel verantwoordingsproces dat u goed op de hoogte bent van de bestedingsvoorwaarden en de wijze waarop de indicatoren per regeling moeten worden onderbouwd.

Wij adviseren u om zo vroeg mogelijk te starten met het proces van verzamelen van indicatoren en de bijbehorende onderbouwing, om daarmee de druk in het jaarrekeningproces te spreiden.

Wij merken tevens op dat ten tijde van het schrijven van deze rapportage er sprake is van een discrepantie tussen het BADO en de kadernota rechtmatigheid voor wat betreft de oordeelsvorming over de SiSa bijlage. Deze oordeelsvorming kan onderdeel gaan worden van de rechtmatighedsverantwoording. Uw gemeenschappelijke regeling heeft dit onderdeel reeds opgenomen in het interne controleplan en sorteert voor op deze uitkomst.

WNT

De algemene bezoldiging voor een topfunctionaris mag voor 2023 niet meer bedragen dan € 223.000 per jaar. Daarnaast dienen instellingen de salarissen openbaar te maken van overige medewerkers (inclusief – wanneer aan bepaalde voorwaarden is voldaan – ingehuurd personeel) die een bezoldiging ontvangen boven deze norm. Ten slotte stelt de WNT een aantal overige eisen, zoals een maximale ontslagvergoeding voor topfunctionarissen van € 75.000.

Uw directeur publieke gezondheidszorg heeft in het najaar van 2023 kenbaar gemaakt de organisatie te gaan verlaten. Dit betekent voor de WNT verantwoording van 2024 dat er tijdig afspraken gemaakt moeten worden over het opnemen en/of uitbetalen van verlofuren en verrekening van IKB. Daarbij dient het WNT maximum over de resterende looptijd van haar contract in ogenschouw genomen te worden.

Inleiding	
Inhoudsopgave	
Management - samenvatting	
Belangrijke risico's	
Procesbeheersing	
IT-audit	
Detailbevindingen	
Actualiteiten	
Bijlagen	

Actualiteiten & vooruitblik

Kadernota rechtmatigheid 2023 in relatie tot fraude en continuïteit

De Kadernota gaat vooral in op de nieuwe rechtmatigheidsverantwoording. De commissie BBV geeft echter in deze nota ook het advies om geconstateerde fraude door eigen medewerkers toe te lichten in de paragraaf bedrijfsvoering. Wij hopen met u, dat zulke situaties niet van toepassing zijn, maar we vinden niet dat u dan niet op dit onderwerp zou kunnen ingaan. Immers, steeds meer zien we, bijvoorbeeld bij controleplichtige ondernemingen, maar ook bij gemeenten, dat de accountant in haar controleverklaring aandacht moet besteden aan de onderwerpen fraude en continuïteit.

Ten aanzien van fraude zou u in interne rapportage over 2023 e.v. in kunnen gaan over hoe u omgaat met de inschatting en afdekking van frauderisico's en wat de eventuele bevindingen zijn. Ten aanzien van continuïteit is natuurlijk wettelijk gezien de formele continuïteit van uw gemeenschappelijke regeling gezeurd, maar het zou wel kunnen dat u plannen heeft om activiteiten of taken te beëindigen of af te stoten. Ook dat is een logisch onderwerp voor de tussentijdse informatievoorziening.

Verder zien wij ruimte voor het onderwerp rondom integriteit en de beheersing hieromtrent.

De onlangs verschenen NBA handreiking 1137 biedt aanknopingspunten om te rapporteren over mogelijke integriteitsmeldingen en de wijze waarop u deze beheerst en opgevolgd. Denk hierbij aan uw anti-corruptieprogramma in de vorm van de klokkenluidersregeling, de gedragscodes, de wijze waarop integriteitsmeldingen kunnen worden gedaan waardoor een veilig meldingsklimaat ontstaat als ook de aanwezigheid van onderzoeksprotocol. Verder kunt u transparant maken over hoe u nevenfuncties identificeert bij alle medewerkers en hoe de organisatie risico's adresseert rondom een mogelijke samenloop van nevenfuncties en inkooprelaties van uw gemeenschappelijke regeling.

Verslaggeving en controle

In de verslaggeving is de belangrijkste wijziging de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording. Ten aanzien van de door de accountant te hanteren materialiteit lijkt er binnenkort sprake van verandering. In de huidige tekst van het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden is een grens opgenomen van 1% van het totaal van de lasten (inclusief toevoegingen aan de reserves) voor fouten en 3% voor onzekerheden. Het rijk en beroeps-organisatie van accountants zijn met elkaar in gesprek om dit te veranderen in 2% van het lastentotaal, waarbij fouten en onzekerheden bij elkaar worden geteld.

Inleiding	
Inhoudsopgave	
Management - samenvatting	
Belangrijke risico's	
Procesbeheersing	
IT-audit	
Detailbevindingen	
Actualiteiten	
Bijlagen	

Actualiteiten & vooruitblik

Inleiding

Inhoudsopgave

Management -
samenvatting

Belangrijke risico's

Procesbeheersing

IT-audit

Detailbevindingen

Actualiteiten

Bijlagen

Maatschappelijke ontwikkelingen en trends in de financiering

De maatschappelijke realiteit is dat de maatschappij volop in beweging is. Er spelen grote maatschappelijke vraagstukken ten aanzien van onderwerpen als klimaat, duurzaamheid, oorlogen, migratie. De houdbaarheid en betaalbaarheid van systemen heeft op verschillende niveaus de aandacht. Het zorgstelsel, de pensioenen, de organisatie en financiering van de publieke sector, het zijn slechts enkele voorbeelden van vraagstukken die op de agenda staan.

Gemeenten en gemeenschappelijke regelingen hebben langs alle kanten te maken met de effecten van de maatschappelijke thema's en vraagstukken, en daar zitten veel factoren aan die voor lokale overheden niet of nauwelijks rechtstreeks beïnvloedbaar zijn. De hoogte en de verdeling van het Gemeentefonds worden door het Rijk vastgesteld. Hoewel gemeenten de afgelopen jaren veelal positieve resultaten hadden op hun exploitatierekening, zijn naar de huidige stand van de gegevens de verwachtingen voor 2026 (Ravijnjaar) en verder, donker te noemen. Echter zien wij deze onzekerheid nog niet terugkomen in de tussentijdse cijfers bij de GGDrU. De GGDrU verwacht dat de gemeentelijke bijdragen over 2023 tot en met 2026 op hetzelfde niveau blijven, dan wel zullen toenemen. De lasten van de GGDrU worden voor een groot deel gevormd door de personele inzet en overige inhuur van personeel. Posten die door CAO stijgingen en looncorrecties eerder hoger dan lager uitvallen. Deze ontwikkelingen en de impact op het weerstandsvermogen zijn belangrijk onderwerpen.

Het weerstandsvermogen geeft weer in hoeverre GGDrU in staat is middelen vrij te maken om incidentele financiële tegenvallers op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van het bestaande beleid inzake de dienstverlening van GGDrU. Het weerstandsvermogen is een graadmeter voor de veerkracht van de financiële positie van GGDrU. Een belangrijk instrument om de veerkracht te meten is de weerstandsratio, betreffende de verhouding tussen het benodigd weerstandsvermogen versus het beschikbaar weerstandsvermogen. Het benodigd weerstandsvermogen wordt vormgegeven door de kwantificering van de belangrijkste toekomstige risico's. De GGDrU gaat in januari 2024 in het licht van de onzekerheden rondom de gemeentefinanciën in gesprek met de deelnemers over het reservebeleid inclusief weerstandsvermogen en risico's. Dit lijkt ons qua inhoud en timing een geschikt moment gezien de huidige ontwikkelingen.

Kortom, u staat midden in de maatschappij en wordt geacht snel te (kunnen) reageren op trends en ontwikkelingen, maar u en uw gemeenten hebben daarbij beperkte eigen beleidsruimte en zijn en blijven voor de financiering in belangrijke mate (indirect) afhankelijk van de rijksoverheid. Die rijksoverheid heeft de afgelopen jaren gekozen voor steeds meer incidentele (tijdelijke) specifieke geldstromen in plaats van het financieren van nieuwe opdrachten/taken vanuit het gemeentefonds. Tijdelijke specifieke geldstromen waaraan ook specifieke verantwoordingsvereisten hangen, zoals via de SiSa bijlage. Met name regeling-specifieke kaders verlangen meer en intensievere inzet van gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en haar medewerkers.

Actualiteiten & vooruitblik

Inleiding

Inhoudsopgave

Management -
samenvatting

Belangrijke risico's

Procesbeheersing

IT-audit

Detailbevindingen

Actualiteiten

Bijlagen

Maatschappelijke ontwikkelingen en trends in de financiering (vervolg)

Dat maakt het maken van een meerjarenbegroting voor gemeenschappelijke regelingen lastiger, omdat niet altijd helder is, hoe lang bepaalde geldstromen zullen blijven. Ook het feit dat er in het najaar van 2023 verkiezingen zijn, en er daarna een nieuw kabinet moet worden gevormd, zorgt voor onzekerheden. Geluiden over eventuele noodzakelijke bezuinigingen en/of belastingverhogingen, maken het perspectief niet rooskleuriger. Wij adviseren het dagelijks bestuur om de tussentijdse uitputting van de budgetten scherp te monitoren en met een plan te komen voor het opbouwen van weerstandsvermogen ná 2026.

Klimaat(verandering) en duurzaamheid

De wereld heeft in 2023 diverse gebeurtenissen meegemaakt die we kunnen plaatsen binnen het thema klimaatverandering. Recordhoogten qua temperatuur enerzijds, en zomerstormen, extreme regenval en overstromingen, hagelstenen als tennisballen anderzijds.

Deze excessen brengen directe schade toe aan mensen en aan bezittingen. Ook stemt dit tot nadenken over de maatregelen die nodig zijn om deze ontwikkelingen te keren, dan wel af te remmen. Daarin hebben overheden, bedrijven en burgers, allemaal een rol. De GGDrU heeft zelf aandacht voor klimaat en duurzaamheid, circulaire economie en energietransitie. Beleidsmatig heeft de GGDrU dit verweven in de bestuursagenda 2023-2027 inclusief de meerjarige ambities, strategische uitgangspunten en doelen opgenomen.

Eind november 2022 heeft het Europees Parlement ingestemd met een EU-richtlijn die voorschrijft dat grote ondernemingen verplicht worden in hun bestuursverslag te rapporteren over hun impact op milieu-aspecten en HR- en sociale aspecten, oftewel mens en milieu.

Dat is de Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD). Deze richtlijn geldt voor met ingang van 2025 voor grote ondernemingen en met ingang van 2026 voor beursgenoteerde mkb-ondernemingen. Als we de financiële kengetallen zoals balans totaal en exploitatieomvang, of het aantal werknemers van uw gemeenschappelijke regeling vergelijken met die van bedrijven die onder deze regeling vallen, dan kunnen wij concluderen dat u op korte termijn niet aan deze rapportagerichtlijn hoeft te voldoen. Echter is het mede gezien uw maatschappelijke verantwoordelijkheid en de landelijke ontwikkelingen op het gebied van gezondheidszorg goed om u te beraden of en in hoeverre u ook aan de gedachten achter deze CSRD-richtlijn zou (moeten) willen voldoen. Het is onze verwachting dat de richtlijn op termijn ook van toepassing zal worden op uw deelnemers.

Actualiteiten & vooruitblik

Inleiding

Inhoudsopgave

Management -
samenvatting

Belangrijke risico's

Procesbeheersing

IT-audit

Detailbevindingen

Actualiteiten

Bijlagen

Aandachtspunten vanuit de interim-controlle

Wij hebben bij diverse onderdelen in deze managementletter de impact ten aanzien van de jaarrekening beschreven. Samenvattend wordt de gemeenschappelijke regeling gevraagd naast de gebruikelijke 'op te leveren stukkenlijst' de volgende onderwerpen voor te bereiden:

1. Een risicoanalyse op de totale populatie inkopen (dagboek inkoop vanuit AFAS Profit) ten aanzien van de prestatielevering. Op welke type inkopen onderkent de gemeenschappelijke regeling nu zelf een risico ten aanzien van de prestatielevering en op welke inkopen niet? Wij vragen de gemeenschappelijke regeling deze analyse zo gemotiveerd mogelijk vast te leggen en tijdig met ons (voor aanvang van de jaarrekeningcontrole) te delen. Op die manier kunnen wij met een risicogerichte benadering de controle op prestatielevering effectiever en efficiënter uitvoeren.
2. Bij de start van de jaarrekeningcontrole verwachten wij dat de conceptjaarstukken gereed zijn en zichtbaar zijn gecontroleerd aan de hand van de checklist jaarverslaggeving en het modelrapport 2023.
3. Alle balansposten, transactiestromen en toelichtingen in de jaarrekening zijn voor aanvang van de jaarrekeningcontrole (of voorcontrole) door de gemeenschappelijke regeling zichtbaar gecontroleerd en eventuele correcties naar aanleiding van deze beoordeling zijn verwerkt in het controle-exemplaar van de jaarrekening.
4. Belangrijkste schattingsposten in de jaarrekening (de voorzieningen en de materiële vaste activa) zijn bij de start van de jaarrekeningcontrole onderbouwd in een position paper en zichtbaar gecontroleerd door een tweede medewerker.
5. Een position paper met een toereikende onderbouwing van de voorzieningen op basis van het geactualiseerde onderhoudsplan.
6. Het uitvoeren van interne controle op memoriaalboekingen en correctieboekingen.
7. Nadere analyse op de logging van de personeelsmutaties uit AFAS Insite.

Actualiteiten & vooruitblik

Inleiding

Inhoudsopgave

Management -
samenvatting

Belangrijke risico's

Procesbeheersing

IT-audit

Detailbevindingen

Actualiteiten

Bijlagen

Nieuwe NIS2 richtlijn gaat veel impact hebben, start daarom op tijd!

Cyberaanvallen in de vorm van onder meer ransomware nemen steeds vaker toe en de impact en schade eveneens. Aanvallen worden niet alleen uitgevoerd op ondernemingen, maar ook overheidsinstellingen, zorginstellingen en andere publieke instellingen zijn steeds vaker het slachtoffer.

In het licht van deze sterke groei en dreiging van maatschappelijke ontwrichting is er vanuit de Europese Unie gewerkt aan de Network and Information Security (NIS2) directive. Deze richtlijn is gericht op een verbetering van de digitale en economische weerbaarheid. De richtlijn zal veel gevolgen en impact hebben op organisaties, aangezien de scope van ondernemingen en organisatie die onder deze richtlijn vallen vele male groter is dan de eerste NIS-richtlijn. Gemeenten zullen onder deze richtlijn vallen en de verwachting is dat gemeenschappelijke regelingen hier ook onder gaan vallen. Realiseert u zich dat sancties voor het niet naleven in lijn liggen met de vereisten vanuit de AVG/GDPR? Dit terwijl de organisatorische effecten en ook bijbehorende investeringen om compliant te zijn met deze nieuwe NIS2-richtlijn vele male groter zullen zijn dan de implementatie van de AVG/GDPR.

De organisaties welke onder de NIS2 richtlijn vallen komen onder toezicht te staan. De NIS2-richtlijn schrijft voor dat een onafhankelijk toezichthouder (buiten eventueel interbestuurlijk toezicht) naar de naleving van de verplichtingen uit de richtlijn kijkt. Zoals de zorg- en meldplicht. Momenteel wordt bekeken onder welke toezichthouder de sector Overheid komt te vallen (dit is nog niet bekend) en wat het toezicht inhoudt.

Verder verplicht de NIS2 richtlijn organisaties die onder de richtlijn vallen te voldoen aan de zorgplicht en meldplicht. De zorgplicht in deze is het meest wezenlijk. Het voldoen aan bestaande kaders voor informatiebeveiliging bij gemeenschappelijke regelingen, waaronder de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO), vormt de basis om invulling te geven aan de zorgplicht die uit NIS2 volgt. Het volgen van de huidige verplichtingen is dus een belangrijk beginpunt. Voor gemeenschappelijke regelingen geldt dat de invulling van de NIS2-zorgplicht zoveel mogelijk langs de lijnen van bestaande kaders zal gebeuren. Organisaties die voorheen nog niet aan de bestaande kaders voor informatiebeveiliging voldeden, hebben hier vanuit NIS2 nu wel verplichting toe. De BIO wordt naar alle waarschijnlijkheid uitgebreid met o.a. meer aandacht voor cybersecurityrisico's.

Actualiteiten & vooruitblik

Inleiding

Inhoudsopgave

Management -
samenvatting

Belangrijke risico's

Procesbeheersing

IT-audit

Detailbevindingen

Actualiteiten

Bijlagen

De meldplicht houdt in dat organisaties die onder de richtlijn vallen incidenten binnen 24 uur bij de toezichthouder moeten melden. Het gaat om incidenten die de verlening van de essentiële dienst sterk (kunnen) verstoren. Een cyberincident moet ook bij het Computer Security Incident Response Team (CSIRT) gemeld worden. Dit team kan vervolgens hulp- en bijstand leveren. Factoren die een incident meldingswaardig maken, zijn bijvoorbeeld het aantal personen dat door de verstoring is geraakt, de tijdsduur van een verstoring en de mogelijke financiële verliezen.

Cybersecurityrisico's dient u op efficiënte wijze te managen om te voorkomen dat deze uw organisatie hinderen in het behalen van de doelstellingen. Bij onze controle benaderen wij uw organisatie kritisch ten aanzien van de beheersing van cyberrisico's, doch in beperkte mate. Dit houdt onder andere in dat wij indien nodig geacht inlichtingen verkrijgen bij sleutelfunctionarissen zoals de CISO over mogelijke cyberincidenten.

Complementair aan de interne risicobeheersing bevelen wij u aan om diverse zogenoemde self-assessments uit te voeren, waaronder de self-assessments die de NOREA (beroepsorganisatie van IT-auditors) heeft opgesteld. Met een self-assessment brengt u snel in kaart wat de belangrijkste bedreigingen en kansen zijn ten aanzien van uw interne beheersing op cybersecurityrisico's.

Met bovenstaande set beschreven maatregelen adviseren wij de GGDrU zich tijdig voor te bereiden op deze nieuwe richtlijn met het streven om in de toekomst NIS2-compliant te zijn.

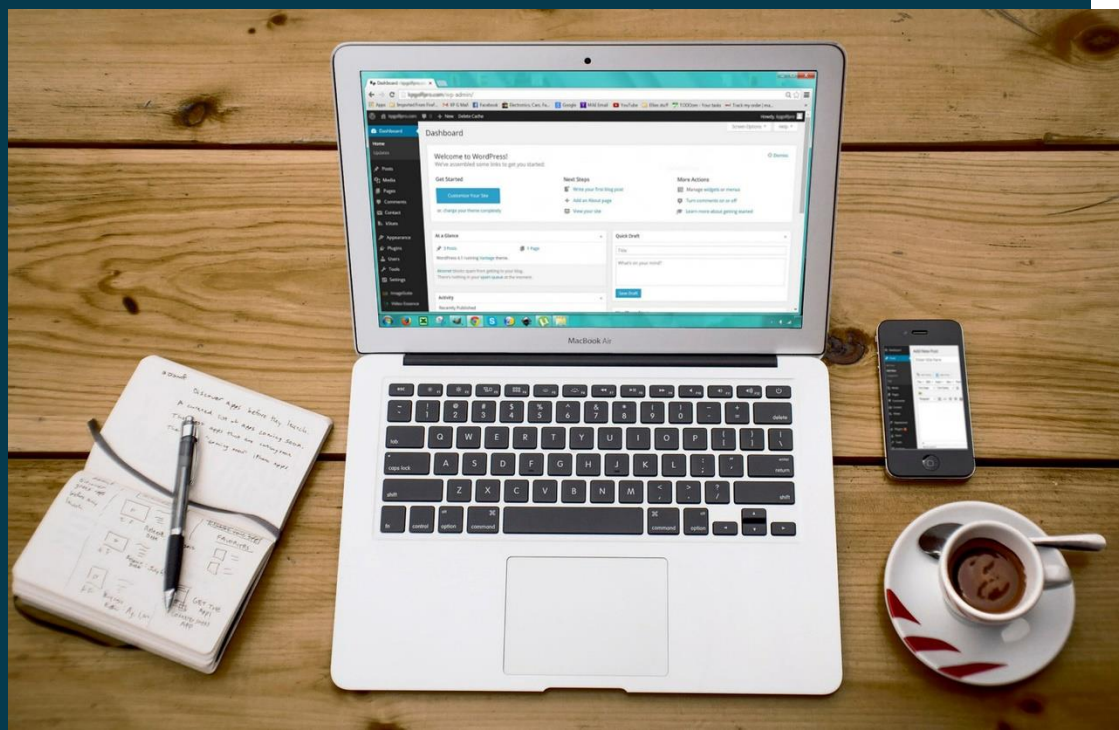

Bijlagen

Per saldo persoonlijk

Bijlage 1: Onafhankelijkheid

Wij zijn onafhankelijk van de GGDrU

De voorschriften in het kader van onafhankelijkheid zijn binnen de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (de NBA) opgenomen in de “Verordening inzake Onafhankelijkheid (ViO)” en vormen een belangrijk onderdeel van het ‘normenkader’ waaraan een accountant moet voldoen. De naleving van de ViO is binnen de organisatie van Eshuis ingebed.

Ons zijn geen relaties bekend tussen Eshuis Registeraccountants B.V. en haar zuster- en of dochterondernemingen en de gemeenschappelijke regeling, die naar ons professionele oordeel mogelijk van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid.

Stelsel van waarborgen om onze onafhankelijke positie te waarborgen

Eshuis beschikt over een stelsel van maatregelen om haar onafhankelijke positie bij controlecliënten te waarborgen. Dit stelsel van maatregelen is een integraal onderdeel van de bestuurlijke organisatie en van het voor de gehele organisatie van toepassing zijnde stelsel van kwaliteitsbeheersingsmaatregelen. Bijgaande niet-limitatieve opsomming geeft u een indruk van de maatregelen die bijdragen aan het waarborgen van onze onafhankelijke positie:

- Schriftelijke onafhankelijkheidsbepalingen waarin alle bestaande onafhankelijkheidsvereisten en de risico's ten aanzien van de bedreiging van de onafhankelijkheid en de daaraan gerelateerde waarborgen zijn verwerkt.
- Procedures voor tijdige bekendmaking van de voorschriften en de daarin aangebrachte wijzigingen aan alle partners en werknemers bij Eshuis.
- Procedures voor de organisatie van periodieke trainingen inzake de toepassing van de onafhankelijkheidsvoorschriften.
- Procedures die erop gericht zijn dat onze partners en werknemers in specifieke casussen en omstandigheden de onafhankelijkheidsvoorschriften naleven.
- Procedures voor het interne toezicht in relatie tot de toetsing en bewaking van de naleving van de onafhankelijkheidsvoorschriften.

Inleiding	
Inhoudsopgave	
Management - samenvatting	
Belangrijke risico's	
Procesbeheersing	
IT-audit	
Detailbevindingen	
Actualiteiten	
Bijlagen	

Bijlage 2: Disclaimer en beperking in het gebruik

Volledigheidshalve merken wij op dat onze analyse en evaluatie is uitgevoerd in het kader van de door u verstrekte opdracht tot controle van de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten. Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing.

Hierdoor is onze analyse en evaluatie beperkter dan dat deze zou zijn geweest in het kader van een opdracht tot het geven van een oordeel omtrent de opzet, het bestaan, de effectiviteit en de efficiency van de interne beheersing als geheel en deze bestrijkt daarom niet noodzakelijkerwijze alle in de interne organisatie vervatte tekortkomingen. Wij attenderen u erop dat deze managementletter is opgesteld ten behoeve van het dagelijks bestuur en de commissie F&B van de gemeenschappelijke regeling en daarom niet zonder onze toestemming aan derden mag worden verstrekt..

Inleiding

Inhoudsopgave

Management -
samenvatting

Belangrijke risico's

Procesbeheersing

IT-audit

Detailbevindingen

Actualiteiten

Bijlagen

